

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

КАФЕДРА «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ»

Освітній компонент: «Педагогіка»

Науково-методичні матеріали до самостійної роботи студентів.

Індивідуальні завдання

для студентів НТУ «ХПІ» денної форми навчання
спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

Харків

НТУ «ХПІ»

2022

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1 Розподіл навчального часу за видами навчальних занять.....	6
2 Тематика практичних занять.....	6
3 Критерії оцінки результатів практичних робіт.....	11
Список джерел інформації.....	12

ВСТУП

Підготовка кваліфікованого спеціаліста у системі вищої освіти постійно вдосконалюється і трансформується під впливом об'єктивних і суб'єктивних чинників. Значна роль у цьому процесі належить само стійній роботі студентів. Вона відповідно до нових державних освітніх стандартів має становити не менш 50% часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми. Базуючись на класичних та інноваційних підходах до навчально-пізнавальної діяльності студентів, технологія самостійної роботи з дисципліни “Педагогіка” інтенсифікується, здійснюється процес її оптимізації з урахуванням економічних і соціальних змін в Україні, вимог Державних законодавчих та нормативних документів, які передбачають спрямованість вищої освіти України на європейську інтеграцію. Враховуючи названі чинники при розробці методичних матеріалів щодо забезпечення самостійної роботи студентів було враховано наступні положення: 1) в сучасних умовах організація самостійної роботи студентів над проблемами самоосвіти і самовдосконалення освітянських умінь та навичок у вищій школі спеціальних і споріднених навчальних курсів дозволяє не тільки поглибити та інтенсифікувати процес пізнання студентами явищ педагогічної дійсності, а й гуманістично спрямувати його за змістом, технологічними компонентами та структурними елементами; 2) самостійна робота студентів не тільки вдосконалюється, але й змінюється за структурно-організаційною технологією, згідно з інноваційними тенденціями в системі вищої освіти України та Програмою дій щодо реалізації положень Болонської декларації; 3) педагогічний процес самовдосконалення фахівця у вузі передбачає не тільки визначення проблем організаційної технології самостійної роботи студентів, але й формування у них умінь, навичок її оптимізації та інтенсифікації.

Мета науково-методичного забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Педагогіка” — допомога майбутньому фахівцю оволодіти механізмами технології самостійної роботи за програмою курсу, визначити її особливості, актуалізувати процес самовдосконалення як загальних, так і професійно значущих особистісних педагогічних здібностей та умінь.

Завдання — надати методичну допомогу студентам у процесі їх самостійної роботи над проблемами: самовдосконалення знань сутності, змісту, специфіки сучасної загальної педагогіки; ознайомлення із педагогічною технологією навчально-виховного процесу як у цілому, так і окремих його структурних елементів; формування умінь і навичок самооцінки педагогічних предметів і явищ як загальних, так і професійно спрямованих; особистісної педагогічної майстерності, педагогічної техніки, комунікативних здібностей, умінь і навичок індивідуального і колективного спілкування в процесі життєдіяльності; самопізнання основних проблем організації та методики педагогічної діагностики навколишньої дійсності і майбутньої професійної діяльності.

Мета вивчення освітнього компоненту «Педагогіка» є отримання базових знань в області педагогіки та ознайомлення з основними напрямками та задачами педагогіки, міждисциплінарними зв'язками педагогіки з іншими науками, а також підготувати до педагогічної діяльності (проведення педагогічних досліджень, до організації навчально-тренувального процесу з фізичного виховання).

В результаті вивчення освітнього компоненту «Педагогіка» студенти повинні:

– **знати:**

- передумови виникнення і тенденції розвитку педагогіки;
- сутність педагогічного процесу;
- принципи педагогічної науки;
- методи педагогіки;
- історії педагогіки;
- сутність, зміст процесу виховання;
- основні закономірності та принципи виховання;
- методи, прийоми і засоби виховання;
- інноваційну спрямованість педагогічної діяльності;
- зміст освіти в сучасній школі;
- структуру та організацію процесу навчання;
- закономірності та принципи навчання;
- загальні методи навчання;
- форми організації навчання.

– **вміти:**

- використовувати методи науково-педагогічних досліджень;
- досліджувати педагогічний процес;
- робити аналіз педагогічної діяльності;
- використовувати отримані знання з педагогіки на практиці при вирішенні навчальних та професійних завдань.

– **отримати навички:**

- самостійної, пошукової та дослідницької роботи над навчальним та науковим матеріалом за темами дисципліни;
- практичної роботи з науковими ресурсами з педагогіки
- вирішення професійних завдань

1 РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Назва навчальної дисципліни	семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Екзамен
			Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота	
				Всього	У тому числі за видами навчальних занять				
				лекцій	лабораторних	практичних			
Педагогіка	5	5,0	150,0	60,0	16,0	-	44,0	90,0	1

2 ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Модуль I. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ.

Самостійна робота №1.

Тема: Поняття і категорії педагогіки.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.
3. Підготуйте реферат на тему “Педагогічна наука і педагогічна практика”.

У процесі відпрацювання рекомендованої літератури бажано визначити: дефініцію педагогіки як науки, актуальні проблеми розвитку її основних категорій; історіографію проблем; предмет, об’єкт, функції, завдання педагогіки; структуру педагогічної науки; основні категорії педагогіки (освіта, навчання, виховання, розвиток); виховання у широкому і вузькому розумінні слова; проблеми педагогічної теорії і педагогічної практики; зв’язок педагогіки з іншими науками; методи науково-педагогічних досліджень.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте педагогіку як науку.
2. Розкрийте основні функції педагогіки.
3. Поясніть зміст основних категорій педагогіки.
4. У чому суть педагогічного експерименту?

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 48, 59, 60, 63, 70, 86, 87, 102, 103, 106].

Самостійна робота №2.

Тема: Історичний шлях розвитку педагогічної науки

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.
3. Підготуйте короткий конспект цитат із таких праць: Я. А. Коменський “Велика дидактика”; Дж. Локк “Думки про виховання”.

У процесі відпрацювання рекомендованої літератури важливим буде осмислення, усвідомлення наступного: 1. Фактори, які зумовили розвиток педагогічної науки. 2. Проблеми емпіричного етапу розвитку педагогіки. 3. Педагогіка у складі філософської науки, обґрунтування педагогічних проблем відомими науковцями Античності і Середньовіччя. 4. Виокремлення педагогіки і оформлення її в окрему наукову систему. Діяльність відомих науковців з проблем педагогічної науки. 4. Теоретичне обґрунтування актуальних питань педагогіки закордонними науковцями в Новітні часи.

Питання для самоконтролю

1. Основні педагогічні ідеї Я. А. Коменського.
2. Що лежить в основі виховання “джентльмена-буржуа” Д. Локка.
3. Теоретико-педагогічні положення А. Дістерверга.
4. Основні сучасні зарубіжні педагогічні теорії і концепції .

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 30, 47, 48, 52 58, 59, 60, 63, 70, 76, 78, 79, 86, 87, 89, 90, 99, 102, 103, 104, 106,107, 109, 114].

Самостійна робота №3.

Тема: Вітчизняна школа і педагогіка: історія, сучасність

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте реферат на тему: “Педагогічні погляди В.О Сухомлинського.
3. У конспекті обґрунтуйте актуальні проблеми сучасної вітчизняної педагогіки.

Вивчаючи, відповідно до теми самостійної роботи, рекомендовану літературу, бажано визначити: 1. Розвиток школи і педагогічної думки в Київській Русі. 2. Специфіку педагогічних поглядів українських науковців в епоху Відродження і Просвітництва. 3. Педагогічну спадщину видатних українських науковців: Г. С. Сковороди, К. Д. Ушинського, Івана Франка та ін. 4. Науково-теоретичні ідеї А. С. Макаренка, В. О. Сухомлинського. 5. Актуальні проблеми сучасної педагогіки.

Питання для самоконтролю

1. Які основні здобутки шкільництва Київської Русі.
2. Дайте загальну характеристику діяльності Братських шкіл.
3. Яке значення для педагогічної науки мала діяльність Острозької академії?
4. Роль і значення діяльності Києво-Могилянської академії для розвитку педагогіки.
5. Розвиток теорії педагогіки в роботах К. Д. Ушинського.
6. Сучасні вітчизняні інноваційні навчально-виховні заклади. МАУП у

системі української вищої освіти.

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 30, 47, 48, 52, 58, 59, 60, 63, 70, 76, 78, 79, 86, 87, 89, 90, 99, 102, 103, 104, 106, 107, 109, 114,].

Самостійна робота №4.

Тема: Система організації освіти в Україні

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Змодельуйте оптимальну систему освіти в Україні XXI ст.
3. Занотуйте в конспекті основні положення Закону України “Про освіту”.

У процесі самостійного опрацювання рекомендованої літератури студентам бажано визначити: 1. Сучасні актуальні проблеми організації освіти в Україні. 2. Структурні компоненти системи народної освіти 3. Характерні особливості діяльності різноманітних навчально-виховних закладів. 4. Принципи організації системи освіти. 5. Основний зміст законодавчих і нормативних документів про освіту.

Питання для самоконтролю

1. Визначте зміст, завдання організаційної освітньої системи.
2. Організаційна структура різноманітних закладів освіти.
3. Законодавчі і нормативні документи про принципи організації народної освіти в Україні.
4. Основні положення Закону України “Про освіту”.
5. Зміст Закону України “Про вищу освіту”.
6. Головні положення Концепції Державної програми розвитку освіти в Україні

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 19 - 21, 40, 47, 48, 59, 60, 63, 70, 76, 86, 87, 102, 103, 108, 110].

Самостійна робота №5.

Тема: Сутність педагогічного процесу як системи.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.
3. Підготуйте реферат на тему: “Педагогічний процес як система”.

У процесі опрацювання рекомендованої літератури бажано звернути увагу на наступне: 1. Методологічні підходи до змісту та характеру цілісності педагогічного процесу. 2. Осмислення сутності, змісту використання загальних основ єдності та специфіки процесів навчання і виховання. 3. Взаємозв'язок об'єктивних закономірностей і загально дидактичних суб'єктивних принципів в цілісному педагогічному процесі. 4. Сутнісну характеристику структурних компонентів процесу. 5. Організаційну технологію цілісного педагогічного процесу.

Питання для самоконтролю

1. Що являє собою педагогічний процес як система?

2. Обґрунтуйте взаємозв'язок і взаємозумовленість процесів навчання і виховання.

3. У чому полягає сутність об'єктивних закономірностей цілісного педагогічного процесу?

4. Дайте загальну характеристику основних принципів цілісного педагогічного процесу.

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 36, 48, 59, 60, 63, 70, 86, 87, 102, 103].

Самостійна робота №6.

Тема: Розвиток, виховання та формування особистості в цілісному педагогічному процесі

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.
3. Підготуйтеся до виступу з докладом на тему: "Зародження та генеза ідеї про всебічний розвиток особистості".

Самостійна робота з рекомендованою літературою повинна включати осмислення і розуміння наступних парадигм: поняття виховання, розвиток і формування особистості; психолого-фізіологічних рівнів розвитку особистості; ролі спадковості у людському розвитку; успадкування спеціальних задатків, інтелектуальних і моральних якостей; вплив об'єктивних і суб'єктивних факторів на розвиток особистості; ролі виховання у розвитку людини і формування її як особистості; ролі і значення мети у вихованні; активної діяльності особистості як чинника її розвитку.

Питання для самоконтролю

1. Сутність, специфіка понять: розвиток, виховання, формування особистості.
2. Актуальні проблеми розвитку особистості в сучасному інформаційному суспільстві.
3. Розкрийте роль інтеріоризації та екстеріоризації в розвитку студента.
4. Визначте сутність біологічного, соціологічного, біосоціального, інших напрямів розвитку особистості.
5. Яке значення для розвитку особистості має мета виховання.
6. Законодавчі і нормативні документи про мету виховання молоді.

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 32, 48, 59, 60, 63, 70, 77, 86, 87, 102, 103].

Самостійна робота №7.

Тема: Головний суб'єкт організації навчально-виховного процесу

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Змодельуйте своє бачення психолого-педагогічного портрета менеджера цілісного педагогічного процесу.
3. Підготуйте реферат на тему: "Специфічні особливості педагога".

У процесі вивчення теми самостійної роботи бажано звернути увагу на основні комплексні аспекти навчально-виховної діяльності та особистість її головного суб'єкта-менеджера (учителя, викладача, керівника трудового колективу). Серед них: 1. Визначення, суспільну його значущість з різних позицій: глобальних — чого чекає суспільство від учителя, викладача; з позиції студента — чого чекає студент від викладача; з позиції викладача — якими є його обов'язки, як він розуміє їх? 2. Психолого-педагогічні дослідження щодо видів педагогічної діяльності головних суб'єктів цілісного педагогічного процесу. 3. Професійно-педагогічна компетентність менеджера педагогічного процесу, яка передбачає його: *знання* — теоретичні; *знання життя*; *прикладні знання*; *уміння* — конструктивно-методичні; *організаторські*; *навички* — методичні; *мислення*. 4. Особисті якості: *моральні*; *психолого-педагогічні* та ін. 5. Сутність прав і обов'язків менеджера навчально-виховного процесу.

Питання для самоконтролю

1. Що входить у поняття менеджер цілісного педагогічного процесу?
2. Визначте основну структуру знань тренера.
3. Розкрийте зміст конструктивно-методичних умінь тренера.
4. Як розуміти суспільну значимість менеджера педагогічного процесу?
5. Дайте якісну характеристику навичок викладача ВНЗ.
6. Які особисті якості спеціаліста, на Вашу думку, більш необхідні для організації навчання і виховання у трудовому колективі?

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 48, 59, 60, 63, 65, 67, 70, 72, 82, 86, 87, 98, 102, 103].

Самостійна робота № 8.

Тема 8. Порівняльна педагогіка — вагомий засіб розвитку педагогіки

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте конспект статті М. Ф. Головатого “Європейська й українська освіта — де точки єднання?”. — Персонал. — 2004, № 3.
3. Змодельуйте структурний зміст організації навчально-виховного процесу з точки зору Болонської декларації.

У процесі опрацювання рекомендованої літератури бажано звернути увагу на наступне: 1. Визначення сутності та змісту поняття “порівняльна педагогіка”. 2. Суттєві та змістові аспекти навчання в зарубіжних країнах. 3. Сучасні теорії та концепції зарубіжного навчально-виховного процесу. 4. Специфіки організації навчально-виховного процесу з точки зору вимог Болонської угоди, тобто в умовах входження України в Європейський освітянський простір. 5. Наукові підходи до парадигм суттєвого та змістового аспектів рішення проблем вузівського навчання в перехідний період входження України в Болонський процес.

Питання для самоконтролю

1. Що розуміється під поняттям “порівняльна педагогіка”?
2. Єдність, специфіка навчання в державах Західної Європи, США і Японії.
3. Основний зміст теорії інструменталізму Д. Дьюї.
4. Характеристика основних положень “Я — концепція” К. Роджерса.
5. Когнітивна теорія Ж. Піаже.
6. Загальна характеристика Болонської декларації.

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 19 - 21, 40, 47, 48, 59, 60, 63, 70, 76, 86, 87, 102, 103, 108, 110].

Самостійна робота № 9. Тема . Процес виховання

Завдання

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйтеся до обговорення проблемних питань семінару.
3. Підготуйте реферат на тему: “Актуальні проблеми сучасного виховного процесу.

У процесі самостійної роботи зверніть увагу на науково-методологічні підходи до визначення та специфіки виховного процесу, його відмінність від навчання. Діалектику та рушійні сили процесу, з точки зору когнітивної та емоційно-вольової сфер особистості вихованця. Особистість вихователя як важливого суб’єктивного чинника виховання. Систему і структуру виховного процесу. Основні напрями його змісту. Виховання і самовиховання. Виховний ідеал у системі виховної роботи з молоддю.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність процесу виховання.
2. Поясніть вплив виховання на розвиток особистості вихованця як складно організованої нестабільної системи.
3. Які зовнішні та внутрішні суперечності становлять рушійні сили процесу виховання?
4. Обґрунтуйте самовиховання як вищу форму розвитку особистості.

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 48, 53, 59, 60, 62, 63, 70, 81, 86, 87, 102, 103].

Самостійна робота № 10.

Тема 2. Закономірності та принципи виховання

Завдання

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Змодельуйте схему, яка відображає зв’язок закономірностей і принципів навчання.
3. Підготуйте тези для доповіді “Актуальні проблеми формування сучасних принципів виховання”.

Розглядаючи питання самостійної роботи бажано усвідомити різноманіття поглядів науковців на суттєвий та змістовий аспекти закономірностей та принципів виховання. Проблеми закономірностей і принципів виховного процесу в дослідженнях науковців: історія і сучасність. Законодавчі та нормативні документи України про основні закономірності і принципи виховання молоді.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність поняття “закономірність” і “принцип” виховання.
2. Дайте характеристику основних закономірностей виховання.
3. Визначте основні джерела принципів виховання.
4. Які принципи впливають із концепції національного виховання?

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 48, 53, 59, 60., 62, 63, 70, 81, 86, 87, 102, 103].

Самостійна робота № 11.

Тема. Теоретичні основи громадянського виховання в Україні

Завдання

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте конспект положень із законодавчих та нормативних документів про громадянське виховання в Україні.
3. Підготуйте тези виступу: “Актуальні проблеми громадянського виховання дітей і молоді”.

При опрацюванні літератури бажано розглянути проблеми теми самостійної роботи різнобічно: аналіз наукових досліджень; вимоги законодавчих і нормативних документів; звичаї і традиції українців у цьому аспекті; національне і загальнолюдське тощо. Усвідомити, що громадянське виховання — це цілеспрямований процес формування свідомого з розвинутими загальнолюдськими якостями громадянина України. Цей процес має свої специфічні цілі, зміст і форми. У процесі громадянського виховання цілеспрямовано формуються специфічні якості особистості.

Питання для самоконтролю

1. Що лежить в основі поняття “виховати громадянина”?
2. Основні завдання громадянського виховання в навчальному закладі.
3. Яким чином здійснюється громадянське виховання в процесі навчання?
4. Який зміст передбачає процес громадянського виховання?

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 48, 53, 59, 60., 62, 63, 70, 81, 86, 87, 102, 106].

Самостійна робота № 12.

Тема . Морально-естетичне виховання: сутність, зміст

Завдання

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

2. Підготуйте реферат на тему: “Морально-естетична культура особистості фахівця”.
3. Визначте процент конкретних заходів морально-естетичного виховання в загальному плані свого навчального закладу на рік. Розгляд питань морально-естетичного виховання бажано розпочати із визначення сутності процесу морально-естетичного виховання як загалом, так і в навчально-виховних закладах. Осмислення його завдань та структурних елементів (морально-естетичної свідомості, самосвідомості і діяльності); змісту, шляхів і засобів; актуальних морально-естетичних проблем (мораль і соціальна диференціація суспільства; мораль і національні відносини; загальнолюдська та особистісна естетика і мораль; морально-естетичні аспекти глобальних проблем сучасної цивілізації; морально-естетична культура спілкування та етикет; формування морально-естетичної культури особистості та ін.).

Питання для самоконтролю

1. Як розуміти поняття “морально-естетичне виховання”?
2. Які особистісні якості формуються у процесі морально-естетичного виховання?
3. Які зовнішні і внутрішні фактори впливають на ефективність формування морально-естетичних якостей особистості?
4. Основні шляхи морально-естетичного виховання молоді.

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 48, 53, 59, 60,, 62, 63, 70, 81, 86, 87, 102, 106].

Самостійна робота № 13.

Тема . Основи педагогічного процесу трудового та екологічного виховання молоді

Завдання

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте дискусійні питання з проблем сучасного трудового виховання.
3. Підготуйте тези виступу на тему: “Екологічне виховання — дань моді чи нагальна необхідність?”.

У педагогічному процесі навчального закладу чільне місце займають проблеми трудового і екологічного виховання. Майбутнім спеціалістам важливо знати сутність цього процесу, основний зміст, форми і методи. Бажано звернути увагу на положення законодавчих і нормативних документів, які визначають завдання трудового і екологічного виховання. Осмислення наукових знань про взаємозалежність життя природи і людини, нормативних основ її господарської діяльності та поведінки у природі, формування готовності до захисту природного середовища свого існування.

питання для самоконтролю

1. Розкрийте складові змісту трудового і екологічного виховання.

2. У чому полягає особистісна спрямованість трудового і екологічного виховання?
3. Сформуйте своє бачення сучасного формування працелюбства особистості, її екологічної культури у процесі навчання.
4. Визначте роль і місце батьків, суспільних організацій в трудовому і екологічному вихованні молоді.

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 48, 59, 60, 63, 69, 70, 75, 86, 87, 102, 103].

Самостійна робота № 14.

Тема. Загальні методи виховання

Завдання

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте конспект про методи виховання української народної педагогіки (Педагогіка: Хрестоматія. — К.: 2003. — С. 347–348).
3. Підготуйте реферат на тему: “Методи стимулювання діяльності і поведінки особистості”.

Розгляд питань самостійної роботи передбачає визначення сутності методу виховання, психолого-педагогічних основ його структури, проблем класифікації. Важливе місце у педагогічній навчальній літературі та практичній виховній діяльності освітянських закладів займає класифікація методів з точки зору оптимізації виховного процесу. Бажано її осмислити і усвідомити. Це групи методів: організації діяльності суб'єктів виховного процесу; формування свідомості особистості; стимулювання діяльності і поведінки; самовиховання; контролю за діяльністю і поведінкою.

Питання для самоконтролю

1. Обґрунтуйте на конкретних прикладах взаємозумовленість різних методів виховання.
2. Розкрийте методи виховання та самовиховання як цілісну систему, яка у поєднанні компонентів створює системну властивість.
3. Проаналізуйте методи виховання, спрямовані на засвоєння вихованцем вічних цінностей.

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 48, 59, 60, 63, 69, 70, 75, 86, 87, 102, 106].

Самостійна робота № 15.

Тема. Організаційні форми виховної роботи

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.
3. Підготуйте реферат на тему: “Театралізація як ефективний засіб сучасних виховних форм”.

У процесі опрацювання рекомендованої літератури бажано звернути увагу: на різні підходи до визначення виховних форм; сутність, зміст різноманітних форм виховного процесу за відповідними критеріями (кількість учасників, місце проведення, складність організації, цілеспрямованість, засоби виразу); технологію підготовки і проведення; комплексний підхід; систему творчих виховних справ.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає системний характер форм виховного процесу?
2. За якими критеріями і як розрізняють виховні форми?

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 48, 59, 60, 63, 69, 70, 75, 86, 87, 102, 103, 111].

Самостійна робота № 16.

Тема. Колектив і особистість у виховному процесі

Завдання

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.
3. Підготуйте реферат на тему: “Ідеї А. С. Макаренка про виховання в колективі і через колектив”.

На початку опрацювання питань самостійної роботи бажано усвідомити дві точки зору на колектив (колектив має важливу роль у розвитку і формуванні особистості; колектив відіграє негативну роль: пригнічує особистість, не дає простору для саморозвитку тощо). Осмислити психолого-педагогічні аспекти дефініції колективу, його прикмет, етапів та принципів розвитку, специфіки формування та діяльності, виховної ефективності; взаємодії на рівні колектив — особистість і, навпаки, проблемних виховних ситуацій у трудовому колективі тощо.

Питання для самоконтролю

1. Визначте функції, структуру та ознаки колективу.
2. Які основні етапи виділяються у розвитку колективу?
3. Якими причинами зумовлені взаємини особистості і колективу?
4. Що таке педагогічне управління колективом?

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 35, 48, 59, 60, 63, 70, 86, 87, 102, 103, 112].

Модуль 2. Дидактика — теорія освіти і навчання

Самостійна робота №17.

Тема: Дидактика

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.

3. Підготуйте реферат на тему: “Основні категорії дидактики”. Розглядаючи питання теми самостійної роботи бажано усвідомити, що проблеми теорії освіти і навчання, тобто дидактики, завжди були актуальними. Слово “дидактика” грецького походження і перекладається як “навчаю”. Вперше цей термін ввів в педагогіку німецький педагог В. Ратке, маючи на увазі наукову дисципліну, яка буде досліджувати теоретичні основи навчання. До широкого вжитку це поняття запровадив Я. А. Коменський. Бажано усвідомити дефініцію поняття, історичний і сучасний аспекти його формування і розвитку, сутність та зміст основних категорій дидактики.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте зміст основних функцій дидактики.
2. Як здійснюється взаємозв'язок основних категорій дидактики?
3. З якими науками і як пов'язана дидактика?
4. Об'єкт, предмет дослідження дидактики.

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 17, 18, 20, 25, 37, 42, 48, 54, 59, 60, 63, 70, 86, 87, 95, 102, 106].

Самостійна робота № 18.

Тема. Зміст освіти в сучасних навчально-виховних закладах

Завдання

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте проект навчального плану Вашої спеціальної дисципліни.
3. Підготуйте конспект з основних положень Законодавчих та нормативних документів про реформування змісту освіти в Україні. Здійснюючи опрацювання літератури бажано визначитись: з актуальними проблемами формування змісту освіти в сучасному інформаційному суспільстві; якими знаннями, уміннями та навичками повинен оперувати сучасний спеціаліст; із сутністю та підходами до теорій формальної і матеріальної освіти; із зв'язком загальної, полі-технічної та професійної освіти; із документами, в яких відображається зміст освіти.

Питання для самоконтролю

1. Що означає “ зміст освіти”?
2. Як формується зміст освіти?
3. Що являють собою навчальний план і навчальна програма?
4. Обґрунтуйте основні наукові вимоги до формування змісту освіти.

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 17, 18, 20, 25, 37, 42, 48, 54, 59, 60, 63, 70, 86, 87, 95, 102, 106].

Самостійна робота № 19.

Тема : Процес навчання: сутність, структура,закономірності та принципи

Завдання

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.
3. Підготуйте реферат на тему: “Процес навчання як система”.

Вивчаючи відповідно до теми самостійної роботи рекомендовану літературу, бажано визначити, що процес навчання як категорія дидактики — це цілеспрямована, послідовна, змінююча взаємодія його суб'єктів, у ході якої вирішуються завдання освіти, виховання і розвитку особистості. Осмислити і усвідомити: методологічну основу процесу навчання; основний зміст у ньому чуттєвого і раціонального; рушійні сили; функції; сутність та зміст основних структурних компонентів (цільового, стимулюючо-мотиваційного, змістового, операційно-діяльного, контрольного-регулювального, оціночно-результативного); закономірності та принципи.

Питання для самоконтролю

1. Які два види діяльності об'єднує процес навчання? У чому їх взаємозв'язок і взаємообумовленість?
2. Які ви знаєте рушійні сили навчального процесу?
3. Які основні етапи пізнавальної діяльності?
4. Дайте характеристику компонентів процесу навчання.
5. Як взаємопов'язані закономірності і принципи процесу навчання?

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 17, 18, 20, 25, 37, 42, 48, 54, 59, 60, 63, 70, 86, 87, 95, 102, 103, 110].

Самостійна робота № 20.

Тема: Види та форми організації навчального процесу

Завдання

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Змодельуйте ефективну, на ваш погляд, діяльну схему проведення навчального заняття (лекція, семінар тощо).
3. Підготуйте виступ на тему: “Ефективні форми навчання у трудовому колективі.”

Вивчаючи рекомендовану літературу, відповідно до теми самостійної роботи, бажано звернути увагу на наступне: сутність, загальну характеристику видів навчання; філософсько-педагогічний аспект форми організації навчання; класифікацію форм навчального процесу; характерні вимоги до форм навчання; загальну характеристику класно-урочної, лекційно-семінарської, модульно-розвиваючої систем навчання; загальні та специфічні структурні елементи навчальної форми; специфіку форм навчання у трудовому колективі.

Питання для самоконтролю:

1. Сучасні види навчання у вузі і трудовому колективі.
2. Як розуміти модульно-рейтингову систему навчання?
3. Які основні форми організації навчання склалися в історії розвитку навчальних закладів?
4. Сучасні інноваційні форми навчання.

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 27, 28, 30, 33, 34, 38, 39, 43, 45, 48, 49, 57, 59, 60, 66, 63, 70, 83, 86-88, 100-102, 103, 107, 113, 114, 116].

Самостійна робота № 21.

Тема: Засоби навчання. Методи навчального процесу.

Завдання

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.
3. Підготуйте реферат на тему: “Методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності”.

Зверніть увагу на сутність, функції, структуру методів навчання. Основні проблеми їх класифікації. Дайте характеристику словесних, наочних і практичних методів навчання. Розкрийте зміст: репродуктивних та проблемно-пошукових методів; стимуляційно-мотиваційних та сугестивних методів; реласкопедичного методу. Обґрунтуйте стратегію вибору методів навчання.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність, структуру, функції методів навчання.
2. У чому проблема класифікації методів навчання?
3. Дайте характеристику методів навчання з точки зору оптимізації навчально-пізнавальної діяльності.
4. Як розуміти реласкопедичний та сугестопедичний метод навчання?

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 27, 28, 30, 33, 34, 38, 39, 43, 45, 48, 49, 57, 59, 60, 66, 63, 70, 83, 86-88, 100-102, 103, 106].

Самостійна робота № 22.

Тема. Форми організації контролю знань та особливості їх застосування **Завдання**

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Змодельуйте структурний зміст документів контролю.
3. Підготуйте виступ на семінарі “Сучасні вимоги до діагностики навчання”.

У процесі опрацювання рекомендованої літератури бажано звернути увагу на наступне: 1. Визначення специфіки контролю знань з точки зору вимог Болонської угоди, тобто в умовах входження України в Європейський освітянський простір. 2. Наукові підходи до парадигм суттєвого та змістового аспектів рішення проблем організації та методики контролю знань. 3. Організацію поточного та підсумкового контролю знань. 4. Організаційну технологію контролю у формі науково-дослідної роботи студента.

Питання для самоконтролю

1. Що таке діагностика успішності?
2. Критерії і норми оцінювання знань.
3. Поточна перевірка у процесі вузівського навчання.
4. Тематична перевірка знань: сутність, зміст, специфіка, форми.
5. Самоперевірка у системі методів діагностики навчання.

Рекомендовані джерела інформації [1-13, 20, 48, 59, 60, 63, 70, 74, 75, 86, 87, 91, 94, 102, 103, 111].

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ

Оцінка рівня підготовленості студентів під час складання екзамену з дисципліни складається з оцінок, одержаних за відповідь на теоретичне питання і виконання практичних завдань та самостійної роботи і оцінюються за результатами відповідей на кожне з питань відповідної теми за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ЄКТС (табл. 1):

Таблиця 1

Шкала оцінювання

№ з/п	Критерії	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
1	Практична робота виконана ретельно і свідомо у повному обсязі, проведено ґрунтовний аналіз усіх результатів, сформовані чіткі висновки. Студент має системні, глибокі знання, практичні уміння, виявляє неординарні творчі здібності, вміє формулювати і визначати шляхи розв'язування проблеми, виявляє власне ставлення до них Витримані усі вимоги до оформлення роботи.	90-100	A	відмінно
2	Практична робота проведена у повному обсязі. Аналіз результатів не цілісний, не сформовані головні висновки, не закінчені (або відсутні). Студент має глибокі знання, практичні уміння, здатний аргументовано і творчо використовувати їх у нестандартних ситуаціях, вміє формулювати і визначати шляхи розв'язування проблеми. Незначні помилки до вимог до оформлення роботи.	82-89	B	добре
3	У практичній роботі проведена частина завдань, частковий аналіз, сформовані висновки не чіткі, роботи надані не своєчасно. Незначні помилки до вимог до оформлення роботи.	74-81	C	
4	Практична робота проведена частково, або виконане тільки одне завдання, відсутній аналіз (або не має взаємозв'язку до результатів роботи), висновки не відповідають дійсності (або відсутні зовсім). Значні помилки до вимог до оформлення роботи.	64-73	D	задовільно
5	У практичній роботі надано тільки доповідь (або частка). Відсутність другого	60-63	E	

	завдання. Значні помилки до вимог до оформлення роботи.			
6	Практична робота виконана не за зразком та критеріями, має не завершений вигляд щодо пунктів виконання. Значні помилки до вимог до оформлення роботи.	35-59	FX	незадовільно
7	Практична робота відсутня	0-34	E	

СПИСОК ДЖЕРЕЛІНФОРМАЦІЇ

1. Аббас Н. Принцип педагогіки партнерства. Програма модернізації та розвитку НВК на 2019-2024 рр. / Н. Аббас // Директор школи. – 2021. – № 1-2 (865-866). – С.64-117.
2. Аксьонова Г., Борлак Л. Педагогіка партнерства НУШ : тренінгові заняття / Г. Аксьонова, Л. Борлак // Методист. – 2021. – № 1-2. – С.80-87.
3. Аксьонова Г., Борлак Л. Очно-дистанційне методичне об'єднання. «Співпраця закладів дошкільної освіти та початкової школи через організацію спільного дистанційно-очного методичного об'єднання в умовах упровадження дистанційної освіти» / Г. Аксьонова, Л. Борлак // Методист. – 2021. – №1-2. – С. 68-79.
4. Алексюк А. Загальні методи навчання в школі. – К.: Рад. шк., 1973. – 255 с.
5. Алексюк А. М. Принцип, закономірності, закон у педагогіці // Рад. шк. – 1980.–№12. – С 31–35.
6. Аналіз уроку: збірник / упоряд. Н.Мурашко. – К.: Шкільний світ, 2008. – 128 с.
7. Антоненко А. Соціалізація школяра. Можливості дистанційної освіти / Антоненко// Завуч. – 2021. – № 1-2 (667-668). – С.36-39.
8. Ажаренкова О. Viber. Як перетворити соцмережу на платформу для дистанційного навчання / О. Ажаренкова // Завуч. – 2021. – № 1-2 (667-668). – С.40-43.
9. Ахунова Л. Підходи до проблемного навчання на уроках біології / Л. Ахунова // Біологія. – 2021. – № 3-4 (879-880). – С.6-9.
10. Бачурська Т., Голобокова О. Технології соціальної згуртованості суб'єктів освітнього процесу : Workshop для педагогів закладів освіти / Т. Бачурська, О. Голобокова // Завуч. – 2021. – № 1-2 (667-668). – С. 44-53.
11. Бережна А. Можливості дистанційної освіти школярів : корисні онлайн-посилання на допомогу школярам і вчителям / А. Бережна // Інформатика. – 2021. – № 1-2. – С. 70-75.

- 12.Бережна А. Дистанційна освіта: ресурси для учнів та вчителів / А. Бережна // Завуч. – 2021. – № 1-2 (667-668). – С.54-55.
- 13.Бех І.Д. Принципи інноваційної освіти // Освіта та управління. – 2005. – №8. –С. 3-4.
- 14.Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Наук.-метод, посіб. – К: ІЗМН,1999. – 203 с.
- 15.Бондар В.І. Дидактика: підруч. для студ. вищ. пед. навч. закл. – К.: Либідь, 2005. – 264 с
- 16.Борлак Л. Організація дистанційної освіти. Досвід роботи освітнього закладу / Л. Борлак // Управління освітою. – 2021. – № 1-2. – С. 60-73.
- 17.Ващенко Г. Загальні методи навчання: Підручник для педагогів. – К.: Укр. видавнича спілка, 1997. – 441 с.
- 18.Ващенко Г. Виховний ідеал. – Полтава: Полтавський вісник, 1994. – 191с.
- 19.Виховна робота в закладах освіти України. Випуск II. Зб. нормативних документів та метод. рекомендацій. – К.: ІЗМН, 1998. – 355 с.
- 20.Вергун О. Дистанційне навчання: історія та сучасність / О. Вергун // Завуч. – 2021. – № 1-2 (667-668). – С. 60-65.
- 21.Вишинська Н. Чому не всяка похвала – корисна, або Як мотивувати дитину розвиватися / Н. Вишинська // Заступник директора школи. – 2021. – № 2. – С. 56-60.
- 22.Вишневський О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. – Дрогобич: Коло, 2003. – 528 с.
- 23.Вовк Л.П., Кузьмінський А.І., Омельяненко В.Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. – К.: Знання–Прес, 2006. – 423 с.
- 24.Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посібник. 3-тє вид., стер. – К.: Академвидав, 2009.– 616 с.
- 25.Галузьяк В.М., Сметанський М.І., Шахов В.І. Педагогіка: Навч. посібник– Вінниця: ДП «Держ. картографічна фабрика», 2007. – 400 с.
- 26.Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
- 27.Гомоннай В.В. Антологія педагогічної думки Закарпаття (XIX–XX ст.). –Ужгород: Вид.-во «Закарпаття», 1992. – 291 с.
- 28.Дидактика современной школы / За ред. В.А.Онищука. – К.: Рад. шк., 1987. – 321 с.
- 29.Довідник класного керівника: Збірник документів / Ред. кол. П.М.Щербаков(голова) та ін. – К., 1996. – 238 с.
- 30.Дорожкіна С. Інструментальні засоби для дистанційних уроків : платформи та інструменти / С. Дорожкіна // Завуч. – 2021. – № 1-2 (667-668). – С.56-59.
- 31.Дроб'язко П.І. Українська національна школа: витоки і сучасність. – К.: Академія, 1997. – 181 с.

32. Дубасенюк О.А., Антонова О.Є.. Методика викладання педагогіки: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., в яких здійснюється підгот. пед. працівників – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2008. – 492 с.
33. Енциклопедія освіти / Акад.пед.наук України; головний ред. В.Г.Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
34. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
35. Зайченко І.В. Педагогіка. Навч. посібник для студентів вищих пед. навч. закладів, 2-е вид. К.: КНТ, 2008. – 528 с.
36. Заставська Ю. Виклики онлайн-навчання: соціалізація учнів на уроках інформатики в умовах карантину / Ю. Заставська // Інформатика. – 2021. – № 1-2. – С. 76-83.
37. Зайченко І.В. Педагогіка / підручник – К.: Ліра-К. 2016. – 608 ї.
38. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. К.: Знання, 2007. 447 с.
39. Іващенко І. І. Від ефективних управлінських рішень – до якості освітнього процесу в умовах нової української школи / І. І. Іващенко // Priority directions of science and technology development: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (22-24 листопада 2020 року). – Київ, 2020. – С. 471-479.
40. Ігнатенко Н. Реалізація ідей технології проблемного навчання при вивченні історії у закладі загальної середньої освіти / Н. Ігнатенко // Історія в рідній школі. – 2021. – № 1. – С.21-23.
41. Ігнатович С.І., Туряниця В.В. Якість роботи вчителя: кваліметричний підхід. Ужгород, 2001. – 141 с.
42. Ільченко Т. Мотиваційна бесіда з випускником / Т. Ільченко // Заступник директора школи. – 2021. – № 5. – С. 4-8.
43. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. для студ. / С.Г. Карпенчук; ред. Т.М. Коліна, Л.О. Біда. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища шк., 2005. – 341 с.
44. Касьяненко М.Д. Педагогіка співробітництва: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1993. – 320 с.
45. Качан О.А., Філатова А. С. Пізнавальний та виховний вплив ігрових технологій едьютейменгу й гейміфікації на розвиток мотивації школярів до занять фізичною культурою та спортом / О. А. Качан, А. С. Філатова // Фізичне виховання в рідній школі. – 2021. – № 1. – С. 16-25.
46. Книга керівника навчально-виховного закладу: Довідково-методичне видання / Упоряд. Б.М.Терещук, В.В.Скиба. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. – 688 с.
(http://www.torsing.com.ua/files/books_full/biblioteka_vchitelya/kniga_kerivnika_navchalnogo_zahody.pdf)

- 47.Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навч. посібник.-е вид., перероб. і допов. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 240 с.
- 48.Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності: навч. посіб. для студ. вищ.навч. закл. – Л.: ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – 604 с.
- 49.Кондрашова Л.М. Сборник педагогических задач. – М.: Просвещение, 1987.– 144 с.
- 50.Конституція України (основний закон). – К., 1997
- 51.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К.І.С., 2004. – 112 с.
- 52.Костюк Г.С. Навчально–виховний процес і психічний розвиток особистості. –К.: Рад. школа, 1989. – 608 с.
- 53.Кравець В.П.. Історія української школи і педагогіки. Курс лекцій: Навчальний посібник. – Тернопіль, 1994. – 360 с.
- 54.Кравець В.П. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва: Навч.посіб. – Тернопіль, 1996. – 436 с.
- 55.Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень:навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – К: Кондор, 2006. – 206 с.
- 56.Кузь В.Г., Руденко Ю.Д., Сергійчук З.О. Основи національного виховання.Концептуальні положення. – К.: ІСДО, 1993. – 109 с.
- 57.Лахненко І. Як провести самооцінювання внутрішньої системи забезпечення якості освіти / І. Лахненко // Заступник директора школи. – 2021. – № 1. – С. 11-17.
- 58.Лернер И.Я. Дидактические основы методов обучения. М.: Педагогика, 1981.– 186 с.
- 59.Літіченко О. Спілкуємося з батьками вихованців онлайн: шість корисних сервісів / О. Літіченко // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2021. – № 1. – С. 34-36.
- 60.Лисенко Н. 7 порад батькам щодо навчання вдома / Н. Лисенко // Завуч. – 2021. – № 1-2 (667-668). – С. 78-81.
- 61.Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навч. посібник / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – 2-е вид., випр. та доп. – Харків: ОВС, 2002. – 400 с.
- 62.Мартиненко С.М., Хоружа Л.Л. Загальна педагогіка: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002. – 176 с.
- 63.Марушкевич А.А. Педагогіка (у структурно-логічних схемах та таблицях) : Навчальний посібник / А.А.Марушкевич, Є.С.Спіцин, Н.В. Кошечко. К: ЦП «Комиринт». 2020 – 91с.
- 64.Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навч. посібник.– К., 2009. 656 с.
- 65.Мешко О., Янкович О., Мешко Г. Короткий виклад курсу «Історія українськоїшколи і педагогіки»: Навч. посібник. – Тернопіль, 1999. – 95 с.

66. Овадюк О. Система оцінювання здобувачів освіти: компоненти, вимоги, само оцінювання / О. Овадюк // Заступник директора школи. – 2021. – № 1. – С. 19-22.
67. Овадюк О. Система оцінювання здобувачів освіти: як оцінити реалізацію вимоги 2.1 / О. Овадюк // Заступник директора школи. – 2021. – № 1. – С. 23-27.
68. Овадюк О. Внутрішній моніторинг результатів навчання: як оцінити реалізацію вимоги 2.2 / О. Овадюк // Заступник директора школи. – 2021. – № 1. – С. 28-32.
69. Овадюк О. Формування відповідальності учнів за результат навчання: як оцінити реалізацію вимоги 2.3 / О. Овадюк // Заступник директора школи. – 2021. – № 1. – С. 33-36.
70. Освітні технології: Навч.-метод, посібник / О.М. Пехота та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
71. Пащенко М.І., Красноштан І.В. Педагогіка – К.: Центр навчальної літератури, 2021. – 228 с.
72. Педагогіка: Баз. посібник / кол. авторів за ред. І.Ф. Прокопенко – Харків: Фоліо. 2015 – 572 с.
73. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К.: Знання – Прес, 2003. – 700 с.
74. Педагогіка / За ред. М.Д. Ярмаченка. – К.: Вища школа, 1986. – 544 с.
75. Псатій А. Проблемне навчання. Як відкривати знання разом з учнями / А. Псатій // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2021. – № 1-2. – С. 6-17.
76. Педагогічна майстерність: Підруч. / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. / за ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. – 397 с.
77. Педагогічна мудрість віків: навч. посіб. / уклад. В.Л. Омеляненко, А.І. Кузьмінський. – К.: Знання, 2009. – 411 с. – (Навч.-метод. комплекс з педагогіки).
78. Підласий І.П. Як підготувати ефективний урок. – К.: Вища шк., 1989. – 320 с.
79. Полонский В.М. Понятийно-терминологический аппарат педагогики // Педагогіка. – 1999. – № 8. – С. 16-23.
80. Практикум з педагогіки: Навч. посібник: Вид. 3-тє, доп. і перероб. / За заг. ред. О.А. Дубасенюк. – К.: Центр навчальної літератури», 2004. – 464 с.
81. Практична педагогіка. 99 схем і таблиць / автори-уклад. Н.П. Наволокова, В.М. Андрєєва. – Х.: ВГ «Основа», 2008. – 117 с.
82. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні (X– поч. XX ст.): Нариси / Відп. ред. М.Ярмаченко. – К.: Рад. школа, 1991. – 384 с.
83. Староста В.І. Методологічні аспекти психолого-педагогічного дослідження: Навч.-методичний посібник. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2008. – 68 с.

84. Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання. – Ів.–Франківськ, 1996.
85. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: Знання, 2005. – 309 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
86. Ступарик Б. Національна школа: витоки, становлення: Навч.-метод. пос. – К.: ІЗМН, 1998. – 336 с.
87. Ступарик Б. Шкільництво Галичини (1772–1939 рр.). – Івано-Франківськ, 1994. – 143 с.
88. Сучасні системи вищої освіти: порівняння для України / В.Зубко; Нац.ун-т «Києво-Могилянська академія». – К.: КМ Akademia, 1997. – 290 с.
89. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. – К.: Рад. школа, 1978. – 263 с.
90. Сухомлинський В.О. Вибрані твори. В 5-ти т.Т.1 (Зміст.: Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості. Духовний світ школяра. Методика виховання колективу). – К.: Рад. школа, 1976 – 654 с.
Т.2 (Зміст: Формування комуністичних переконань молодого покоління. – Як виховати справжню людину. Сто порад учителеві). – К.: Рад. школа, 1976 – 670 с. Т.3 (Зміст: Серце віддаю дітям. Народження громадянина. Листи до сина. Виховувати громадянина). – К.: Рад. школа, 1977. – 670 с.
Т. 4 (Зміст: Павлиська середня школа. Розмова з молодим директором школи). – К.: Рад. школа, 1977. – 638 с.
91. Харченко Н. Мотивація дітей : формуємо натхнення до навчання / Н. Харченко // Сучасна школа України. – 2021. – № 1-2 (349-350). – С. 30-45.
92. Харченко Н. 37 прийомів для мотивації на уроках. Як сформувані бажання вчитися / Н. Харченко // Трудове навчання. – 2021. – № 1-2 (157-158). – С. 88-101.
93. Харченко Н. Дистанційне навчання: переваги, можливості, ризики: бліцопитування / Н. Харченко // Управління освітою. – 2021. – № 1-2. – С.22-25.
94. Химинець В.В., Стрічик П.П., Качур Б.М., Талапканич М.І. Освіта Закарпаття: Монографія. – Ужгород: «Карпати», Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2009. – 464 с.
95. Хлівецька А. Мотивація учнів в умовах дистанційного навчання / А. Хлівецька // English. – 2021. – № 5-6 (773-774). – С. 46-50.
96. Харчук Т., Никисла Н., Лазебна Т. Мотиваційний компонент: практикум із використання в освітньому процесі / Т. Харчук, Н. Никисла, Т. Лазебна // Початкова освіта. – 2021. – № 11-12(899-900). – С. 6-28.

97. Чайка В. Педагогіка (тестові завдання). Навч. посібник для студ. вищих пед. закладів освіти. – Тернопіль: ТДПУ, 2000. – 168 с.
98. Чельшкова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учебное пособие – М.: Логос, 2002. – 432 с.
99. Ушинський К. Людина як предмет виховання. Спроба антропологічної антропології // Вибр. пед. твори: У 2 т. – К., 1982. – Т. 1.
100. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посібник. – К.: Академвидав, 2005. – 560 с.
101. Федоренко Ю. А. Організація інформаційного простору в умовах дистанційного навчання / Ю.А. Федоренко // Географія та економіка в рідній школі. – 2021. – № 1. – С. 5-6.
102. Цаприка А. Самореалізація дитини в умовах дистанційного навчання / А. Цаприка // Завуч. – 2021. – № 1-2 (667-668). – С.32-35.
103. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 5-те вид. – К.: Знання, 2006. – 307 с.
104. Щербань П.М. Прикладна педагогіка. – К.: Вища школа, 2002. – 214 с.
105. Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2003. – 560 с.
106. Ясулайтіс В.А. Дистанційне навчання: методичні рекомендації / А. Ясулайтіс. – Київ : МАУП, 2005. – 72 с.

Деякі електронні адреси для пошуку інформації

107. www.mon.gov.ua
108. www.library.edu-ua.net/
109. www.nbuv.gov.ua
110. www.ukped.com
111. <http://enc-dic.com/pedagogics>
112. www.pedmir.at.ua
113. <http://pedagogika.at.ua/>
114. <http://paidagogos.com>
115. www.uapravo.net
116. ["www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
- .